

Projekt: Contentious Politics and Democratic Renewal in Sustainability Transitions

(Trans4Demo)

Koordynator:
dr Przemysław Pluciński,
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

- **Czym jest innowacyjność? Co rozumiemy przez to pojęcie?**

Odpowiem mniej akademicko, a bardziej intuicyjnie: to sposoby rozwiązywania problemów – często dobrze nam już znanych, ale niedostatecznie rozwiązanych – które wykraczają poza rutynę i które wymagają odwagi myślenia, a także odwagi popełniania błędów.

- **Na czym polega innowacyjność Państwa projektu?**

Na synergii w zespole: połączeniu szerokiego wachlarza specjalizacji z zastosowaniem technik badań partycypacyjnych i/lub interwencyjnych, które do tej pory były stosowane stosunkowo rzadko.

- **Jakie są główne założenia projektu?**

Badamy problemy populistycznego zwrotu oraz kryzysu demokracji reprezentacyjnej na przykładzie polityk klimatycznych, w tym założeń Zielonego Ładu. Interesuje nas nie tylko diagnoza stanu faktycznego, ale również narzędzia radzenia sobie z tymi wyzwaniami.

- **Za jakie działania odpowiada partner PL / partnerzy PL?**

Przede wszystkim za koordynację całości – co samo w sobie jest ogromnym wyzwaniem i wymaga pełnej świadomości odpowiedzialności. W tym konkretnym projekcie nie uczestniczymy jako liderzy odrębnego pakietu, lecz badawczo współuczestniczymy w zasadzie we wszystkich pakietach i zadaniach. Komisja Europejska jest szczególnie zainteresowana dynamiką populizmu w Polsce.

ZWYCIĘSKIE ELEMENTY

- **Jakie są elementy zwycięskiego wniosku?**

To równowaga wszystkich ocenianych kryteriów: excellence, impact oraz implementation. Właśnie to odróżnia konkursy HE od logiki, którą kierują się krajowe instytucje finansujące badania – NCN, kładący nacisk na badania podstawowe, czy NCBR, zainteresowany głównie wdrożeniami. W Horyzoncie Europa (HE), ale także w innych programach UE, doskonałość naukowa oraz wpływ i stosowalność są traktowane równorzędnie. Innymi słowy, przekraczają one prosty podział na badania podstawowe i stosowane. Być może właśnie to tłumaczy stosunkowo niską liczbę projektów HE koordynowanych przez polskie instytucje naukowe.

- **Co Państwa zdaniem mogło przeważać o sukcesie Państwa wniosku projektowego?**

Przede wszystkim spójność całej koncepcji badawczej oraz silne, zróżnicowane konsorcjum. Wyróżnikiem była też innowacyjność metodologiczna – połączenie technik często stosowanych oraz takich, które są unikalne – oraz przekonująca ewaluatorów koncepcja wpływu społecznego i politycznego. Zadziałało też to, że wniosek odpowiadał na realne priorytety Komisji Europejskiej: wyzwania populizmu oraz polityki środowiskowej i klimatycznej.

- **Czy łatwo sięgać po finansowanie z UE w ramach HE?**

Nie. Konkurencja jest bardzo duża, a współczynnik sukcesu bywa niższy niż 10%. Z podobną sytuacją mamy jednak do czynienia również w kraju. Jak pokazuje nasz przykład, jest to możliwe – potrzeba dobrze przygotowanego zespołu, trafnych pomysłów i determinacji.

- **Czy koordynacja projektem ułatwia jego napisanie? Czy warto być koordynatorem?**

W naszym przypadku kwestia koordynacji pozostawała otwarta. Fakt, że zostałem wybrany koordynatorem zwycięskiego projektu, wynikał przede wszystkim z dużego zaufania, jakim obdarzyli mnie współpracownicy. Z jednej strony koordynacja wymaga odpowiedzialności i czasu, z drugiej – daje wpływ na kształt całego przedsięwzięcia i wzmacnia pozycję instytucji w konsorcjum.

- **W jaki sposób zbudowane zostało konsorcjum?**

Grupę inicjatywną tworzyło początkowo mniej niż dziesięć osób. Zналиśmy się z wcześniejszych prac nad wnioskami oraz z wydarzeń konferencyjnych, m.in. konferencji IST. Do spotkania fundacyjnego doszło w trakcie seminarium w Oslo, w instytucie badawczym NIFU, na które zostałem zaproszony. Podczas jednej z sesji przeprowadziliśmy burzę mózgów, która ostatecznie zaowocowała bardzo wstępną koncepcją Trans4Demo. Następnie – biorąc pod uwagę wymagania konkursu – zdefiniowaliśmy kluczowe potrzeby, weryfikowaliśmy przeróżne pomysły i metodą kuli śnieżnej zapraszaliśmy do współpracy kolejne osoby i instytucje.

- **Jaki jest najlepszy sposób na nawiązanie współpracy w ramach projektów PR UE?**

Mogę opowiedzieć o moim doświadczeniu: skuteczne okazały się bezpośrednie kontakty – zarówno podczas konferencji tematycznych, jak i w sieciach badawczych czy stowarzyszeniach naukowych. Możliwości jest jednak więcej: COST czy projekty bilateralne, które mogą być punktem wyjścia do większych konsorcjów. Istotne jest również systematyczne budowanie zaufania: wspólne publikacje czy seminaria, bo chętniej zapraszane są do projektów osoby i instytucje, które są uznane za wiarygodne.

WYZWANIA

- **Co było największym wyzwaniem?**

Odpowiedź na wszystkie wymagania konkursowe w założonym budżecie. To często bardzo wiele wymagań, więc trzeba kompromisu między ambicjami a możliwością ich realizacji.

WPŁYW PROJEKTU

- **Jaka będzie największa wartość dodana Państwa projektu?**

Myślę o projekcie całościowo. Gdybym jednak miał wyróżnić najoryginalniejsze elementy, to zapewne szeroko zakrojone *future literacy labs*, czyli badania nad scenariuszami przyszłości oparte na metodologii UNESCO, wyniki prac nad dziecięcym panelem klimatycznym czy rezultaty interwencji poświęconych odbudowie dialogu obywatelskiego. Oczywiście, wszystkie je łączy problematyka zmian klimatu oraz polityki środowiskowe UE.

- **Czy przeciętny Kowalski może odczuć wpływ projektu dla siebie?**

W perspektywie makro, w sposób pośredni. Projekty Horyzontu Europa mają to do siebie, że – oczywiście do pewnego stopnia – stanowią badania „zamawiane” i mają „informować” polityki europejskie. Bezpośrednio zaś wszędzie tam, gdzie będziemy stosować metodologie partycypacyjne czy interwencyjne, wyniki będą wracać do osób i społeczności badanych.

- **Co stanie się dalej z projektem po jego zakończeniu?**

Z dużym prawdopodobieństwem będziemy poszukiwać nowych warunków dla dalszej współpracy: czy to przygotowywania kolejnych projektów, czy też wzmacniania sieci badawczych, w których funkcjonujemy.

POMOC KPK

- **Czy korzystaliście Państwo kiedykolwiek z pomocy KPK, HPK , BPK?**

Tak, korzystaliśmy z pomocy KPK, ale już na późniejszym etapie, już po otrzymaniu pozytywnej decyzji o finansowaniu.

- **Czy zamierzacie kontynuować sięganie po granty z UE i wykorzystywać wsparcie KPK?**

Tak, choć w chwili obecnej skupiamy się na realizacji zaplanowanych działań.